A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2011. május 5.*

A C-230/09. és C-231/09. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2009. június 25-én érkezett, 2009. március 31-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Hauptzollamt Koblenz** (C-230/09)

és

a **Kurt und Thomas Etling in GbR**

között,

a **Bundesministerium der Finanzen**

részvételével,

valamint

* Az eljárás nyelve: német.

a **Hauptzollamt Oldenburg** (C-231/09)

és

Theodor Aissen,

Hermann Rohaan

között,

a **Bundesministerium der Finanzen**

részvételével folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, M. Ilešič (előadó), M. Safjan és M. Berger bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. május 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Hauptzollamt Koblenz képviseletében C. Busse Regierungsdirektor,

– a Kurt und Thomas Etling in GbR képviseletében G. Zulauf Rechtsanwalt,

– a Hauptzollamt Oldenburg képviseletében A. Kramer és W. Uhlig Regierungsdirektoren,

– T. Aissen képviseletében A. Enninga Rechtsanwalt,

– H. Rohaan képviseletében D. Schuhmacher Rechtsanwalt,

– az Európai Bizottság képviseletében G. von Rintelen és H. Tserepa-Lacombe, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. szeptember 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a 2004. december 22-i 2217/2004/EK tanácsi rendelettel (HL L 375., 1. o.) módosított, a tej- és tejtermékágazatban illeték megállapításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1788/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 270., 123. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 391. o.; helyesbítés: HL L 110., 16. o.; a továbbiakban: 1788/2003 rendelet) értelmezésére vonatkoznak.

2 A kérelmeket a C-230/09. sz. ügyben a Hauptzollamt Koblenz (koblenzi fővámhivatal) és Kurt und Thomas Etling in GbR, valamint a C-231/09. sz. Hauptzollamt Oldenburg (oldenburgi fővámhivatal), és T. Aissen és H. Rohaan között folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő, melyek tárgya egyrészt a tejtámogatás összegének alapjául szolgáló referenciamennyiségnek, illetve a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztásában való részvétel alapjának a meghatározása.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

A tejágazatban alkalmazott illetékre vonatkozó szabályozás

3 A kínálat és a kereslet között a tejágazatban fennálló egyensúlytalanság miatt 1984-ben a tej- és tejtermékpiac közös szervezéséről szóló 804/68/EGK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 1984. március 31-i 856/84/EGK tanácsi rendelet (HL L 90., 10. o.) az említett ágazatban olyan kiegészítőilleték-rendszert vezetett be, amely azon az elven alapult, hogy egy meghatározandó referenciamennyiséget meghaladó tej vagy tejjel egyenértékű termékmennyiség után illetéket kell fizetni.

4 Ugyanezen a napon elfogadták a 804/68 rendelet 5c. cikkében említett illetéknek a tej- és tejtermékágazatban történő alkalmazására vonatkozó általános szabályok elfogadásáról szóló 857/84/EGK tanácsi rendeletet (HL L 90., 13. o.).

5 A kiegészítőilleték-rendszert számos alkalommal meghosszabbították, többek közt a többször módosított, a tej- és tejtermékágazatban kiegészítő illeték megállapításáról szóló, 1992. december 28-i 3950/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 405., 1. o.) keretében.

6 Ezen utóbbi rendeletet – főként az egyszerűsítés és az átláthatóság érdekében – hatályon kívül helyezte az 1778/2003 rendelet, és annak helyébe lépett, majd az utóbb

említett rendeletet 2008. április 1-jei hatállyal szintén hatályon kívül helyezte a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet (egységes közös piacszervezésről szóló rendelet) (HL L 299., 1. o.; helyesbítés: HL L 63., 30. o.), és annak helyébe lépett. Az alapjogviták ugyanakkor az 1788/2003 rendelet időbeli hatálya alá tartoznak.

7 Az 1788/2003 rendelet (5), (10) és (14) preambulumbekezdésének szövege a következő volt:

„(5) Az illetéket úgy kell megállapítani, hogy visszatartó erejű legyen, és azt a nemzeti referenciamennyiség meghaladásakor a tagállamoknak haladéktalanul be kell fizetniük. Ezt követően a tagállamnak a fizetés terhét fel kell osztania azon termelők között, amelyek hozzájárultak a túltermeléshez. E termelők pedig a tagállam irányában – azon egyszerű tény alapján, hogy túllépték a rendelkezésükre álló mennyiséget – felelősek az esedékes illetékből rájuk eső hozzájárulás megfizetéséért.

[…]

(10) […]A tagállamok által a termelőkre kiosztott mennyiségek összege nem haladhatja meg a nemzeti referenciamennyiségeket [helyesen: referenciamennyiséget]. […]

[…]

(14) Annak biztosítása érdekében, hogy a rendszer irányítása kellően rugalmas maradjon, a tagállamoknak felhatalmazást kell kapniuk arra, hogy egy-egy időszak végén a fel nem használt referenciamennyiségeket nemzeti szinten vagy a felvásárlók között újra felosszák."

8 Az 1788/2003 rendelet megállapította az egyes nemzeti referenciamennyiségeknek a termelők közötti – egyéni referenciamennyiségek formájában történő – újrafelosztására vonatkozó szabályokat.

9 Az említett rendelet 4. cikke a következőket írta elő:

„Az illetéket a 10. és 12. cikk rendelkezéseivel összhangban teljes egészében azok között a termelők között osztják fel, akik az 1. cikk (2) bekezdésében említett nemzeti referenciamennyiségek [helyesen: nemzeti referenciamennyiség] minden egyes túllépéséhez hozzájárultak.

A 10. cikk (3) bekezdésének és a 12. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül a termelők kötelesek a 3. fejezet rendelkezéseivel összhangban kiszámított esedékes illeték-hozzájárulásukat megfizetni a tagállamnak, azon egyszerű tény alapján, hogy túllépték a rendelkezésükre álló referenciamennyiséget."

10 Az 1788/2003 rendelet 5. cikke a következőképpen rendelkezett:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

i) »nemzeti referenciamennyiség«: az I. mellékletben az egyes tagállamokra rögzített referenciamennyiség;

j) »egyéni referenciamennyiség«: egy termelő referenciamennyisége bármely tizenkét hónapos időszakban április 1-jén;

k) »rendelkezésre álló referenciamennyiség«: a termelők részére abban a tizenkét hónapos időszakban a március 31-én rendelkezésre álló referenciamennyiség, amelyre az illetéket kiszámították, figyelembe véve az e rendelet szerinti valamennyi olyan átruházást, értékesítést, átszámítást és ideiglenes újrafelosztást, amelyre az adott tizenkét hónapos időszak alatt sor került."

11 Az 1788/2003 rendelet 6. cikkének (5) bekezdése szerint:

„Az egyéni referenciamennyiségeket adott esetben minden egyes tizenkét hónapos időszak vonatkozásában módosítják úgy, hogy az egyes tagállamok esetén a szállításokra, illetve a közvetlen eladásokra vonatkozó egyéni referenciamennyiségek összege ne haladja meg a 8. cikknek megfelelően elfogadott nemzeti referenciamennyiség megfelelő részét, a nemzeti tartalék részére a 14. cikkben foglaltak szerint történő juttatás érdekében végrehajtott bármilyen levonás figyelembevételével."

12 Ugyanezen rendelet 10. cikkének (3) bekezdése előírta a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt része újrakiosztásának a lehetőségét. E bekezdés a következőképpen rendelkezett:

„A termelők illetékfizetéshez való hozzájárulását a tagállam határozattal állapítja meg a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiségek [helyesen: nemzeti referenciamennyiség] fel nem használt részének újrakiosztását vagy újra ki nem osztását követően az egyes termelők egyéni referenciamennyiségei arányában vagy a tagállam által meghatározandó objektív kritériumok alapján a következők szerint:

a) vagy nemzeti szinten annak az összegnek az alapján, amellyel az egyes termelők referenciamennyiségüket túllépték,

b) vagy elsőként a felvásárlói szinten, és azt követően adott esetben nemzeti szinten."

13 Az 1788/2003 rendelet 15–20. cikke meghatározta az egyes, az egyéni referenciamennyiségek átruházására vonatkozó feltételeket.

14 A rendelet 16. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőket írta elő:

„A tagállamok az adott időszakra vonatkozóan valamennyi tizenkét hónapos időszak végéig engedélyezik azon egyéni referenciamennyiségek ideiglenes átruházását, amelyet az azokra jogosult termelők nem szándékoznak felhasználni."

15 Az említett rendelet 17. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezett:

„Amennyiben a gazdaságot eladják, bérbe adják, öröklés vagy szerződéses öröklés útján, illetve a termelőre hasonló joghatással járó egyéb eszközökkel [helyesen: módon] átruházzák, a tagállamok által meghatározandó részletes szabályoknak megfelelően, és a tejtermeléshez használt területek vagy más objektív kritériumok, illetve adott esetben a felek között létrejött bármely megállapodás figyelembevételével az egyéni referenciamennyiségeket a gazdasággal együtt átruházzák az azt átvevő termelőkre. A referenciamennyiségek azon részével, amelyet adott esetben nem ruháztak át a gazdasággal együtt, a nemzeti tartalékot növelik."

16 Az 1788/2003 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése a következőket írta elő:

„A tejtermelés sikeres szerkezetátalakítása vagy a környezet javítása érdekében a tagállamok az általuk az érintett felek jogos érdekeinek figyelembevételével meghatározandó részletes szabályoknak megfelelően:

[…]

b) objektív kritériumok alapján meghatározhatják azokat a feltételeket, amelyek alapján egy tizenkét hónapos időszak kezdetén a termelők az illetékes hatóságtól vagy az e hatóság által kijelölt szervtől hozzájuthatnak – az ár megfizetése ellenében – a más termelők által az előző tizenkét hónapos időszak végén a fent említett árral megegyező mértékű egy összegben vagy többéves részletfizetésével nyújtott ellentételezés fejében véglegesen felszabadított egyéni referenciamennyiségek újbóli kiosztásához;

[…]

e) objektív kritériumok alapján meghatározhatják azokat a térségeket vagy begyűjtési területeket, amelyen belül engedélyezett a referenciamennyiségek tartós átruházása a megfelelő földterület átruházása nélkül a tejtermelés struktúrájának javítása céljából;

f) termelő által az illetékes hatóság vagy az e hatóság által kijelölt szerv részére benyújtott kérelem alapján a tejtermelés struktúrájának a gazdaság szintjén történő javítása vagy a termelés külterjesítésének lehetővé tétele céljából engedélyezhetik a referenciamennyiségeknek a megfelelő földterület nélküli végleges átadását, és fordítva."

A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatás szabályozása

17 A 2005. január 26-i 118/2005/EK bizottsági rendelettel (HL L 24., 15. o.) módosított, a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 270., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 269. o., a továbbiakban: 1782/2003 rendelet) – főként a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság megfelelő életszínvonalának a biztosítása érdekében – bevezette az egységes támogatási rendszert, valamint más, közvetlen kifizetéseket előíró támogatási rendszereket, amelyek között szerepelt a tejtámogatási rendszer, valamint a kiegészítő kifizetésekre vonatkozó rendszer. E rendeletet hatályon kívül helyezte a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 30., 16. o.; helyesbítés: HL 213., 30. o., és HL L 43., 7. o.), és annak helyébe lépett. A C-230/09. sz. ügyben az alapjogvita azonban az 1782/2003 rendelet időbeli hatálya alá tartozik.

18 Az ezen utóbbi rendeletben bevezetett rendszer főként a termelés támogatásáról a termelők támogatására valóm átállás elvén alapult, oly módon, hogy bevezette az egyes mezőgazdasági üzemek külön jövedelemtámogatási rendszerét, valamint egy olyan rendszert, amely a számos, különböző rendszerek keretében eszközölt közvetlen kifizetést olyan egységes támogatássá vonja össze, amely az egy adott bázisidőszakon belül fennálló korábbi jogosultságok alapján kerül meghatározásra.

19 Az említett rendelet (29) preambulumbekezdésének utolsó mondata értelmében az egységes támogatást az üzem szintjén kell megállapítani.

20 Az 1782/2003 rendelet 62. cikke az egységes támogatási rendszer regionális végrehajtására vonatkozott. E cikk a következőket írta elő:

„[…] a tagállamok dönthetnek úgy, hogy a 95. és a 96. cikkben előírt tejtámogatásból és kiegészítő támogatásból eredő összegek részben vagy egészben bevonásra kerülnek a 2005. évvel kezdődő egységes támogatási rendszer körébe. Az e bekezdés alapján megállapított jogosultságokat ennek megfelelően módosítani kell.

Az ilyen támogatásokra vonatkozó referenciaösszegek a 95. és a 96. cikknek megfelelően odaítélendő összegekkel egyenlők, amelyek kiszámítására az érintett támogatások részben vagy egészben az egységes támogatási rendszer körébe való bevonása évének március hava 31. napján a mezőgazdasági üzem részére tejtámogatás tekintetében rendelkezésre álló egyéni referenciamennyiség alapján kerül sor.

[…]”

21 Az 1782/2003 rendelet 95. cikke a következőket írta elő:

„(1) 2004 és 2007 között a tejtermelők tejtámogatásra jogosultak. Odaítélésére naptári évenként, mezőgazdasági üzemenként és az adott mezőgazdasági üzem rendelkezésére álló, támogatásra jogosult [helyesen: jogosító] egyéni referenciamennyiség tonnánkénti mennyisége alapján kerül sor.

[…]

(3) A […] 3950/92/EGK tanácsi rendelet 6. cikkével és az […] 1788/2003/EK rendelet […] 16. cikkével összhangban az érintett naptári év március 31-én ideiglenes átruházás hatálya alatt álló egyéni referenciamennyiségek az említett évben az átruházás kedvezményezettjének mezőgazdasági üzeme számára rendelkezésre álló egyéni referenciamennyiségnek minősülnek.

[…]"

A nemzeti szabályozás

22 Az Európai Közösség tejre kivetett illetékre vonatkozó szabályainak alkalmazásáról szóló, 2004. augusztus 9-i rendelet [Verordnung zur Durchführung der EG-Milchabgabenregelung (Milchabgabenverordnung), BGBl. I, 2143. o.; a továbbiakban: MilchAbgV] a következőket írta elő:

„A felvásárló azt a szállítási referenciamennyiséget, amelyet nem használtak fel a megfelelő tizenkét hónapos időszakban (alulszállítás), olyan más tejtermelőkre oszthatja ki, akiknek szállításai meghaladták a nekik kiosztott szállítási mennyiséget (a referenciamennyiséget meghaladó szállítók). A kihasználatlan szállítási referenciamennyiség kiosztása a referenciamennyiséget meghaladó érintett szállítókra a következő képlet szerint történik:

Az alulszállítások összege x a referenciamennyiséget meghaladó szállítók szállítási referenciamennyisége
A referenciamennyiséget meghaladó valamennyi szállító szállítási referenciamennyiségének összege

[…]”

23 Az egységes támogatási rendszer alkalmazásáról szóló 2004. július 26-i törvény [Gesetz zur Durchführung der einheitlichen Betriebsprämie (Betriebsprämiendurchf ührungsgesetz), BGBl. I 2004, 1868. o.] 2. §-ának (1) bekezdése értelmében a Németországi Szövetségi Köztársaság az egységes támogatási rendszert regionális szinten 2005. január 1-jétől vezette be.

24 A tejtámogatás és a kiegészítő támogatások alkalmazásáról szóló, 2004. február 18-i rendelet [Verordnung über die Durchführung der Milchprämie und der Ergänzungszahlung zur Milchprämie (Milchprämienverordnung), BGBl. I, 267. o., a továbbiakban: MilchPrämV] 6. §-a az egységes támogatás számítására az integrált irányítási és ellenőrzési rendszerről szóló, 2004. december 3-i rendelet [Verordnung über die Durchführung von Stützungsregelungen und gemeinsamen Regeln für Direktzahlungen nach der Verordnung (EG) Nr. 1782/2003 im Rahmen des Integrierten Verwaltungs- und Kontrollsystems sowie zur Änderung der Kartoffelst ärkeprämienverordnung (InVeKoS-Verordnung), BGBl. I, 3194. o.] 34. §-ának (1) bekezdése alapján vált alkalmazandóvá.

25 A MilchPrämV 6. §-a a következőket írta elő:

„(1) A tejtámogatás és a kiegészítő kifizetés odaítélésénél figyelembe veendő, a kérelem évében március 31-én a tejtermelő rendelkezésére álló referenciamennyiségeket igazolással […] kell igazolni, melyet a »szállítási« referenciamennyiségek esetében a 2. § (2) bekezdésében említett vásárló számára az illetékes vámhivatal (fővámhivatal) állít ki (a referenciamennyiségeket megállapító igazolás).

(2) A referenciamennyiségeket megállapító igazolásban ugyanakkor fel kell tüntetni

1) a termelő által a kérelem évének március 31-ével záródó tizenkét hónapos időszakban ténylegesen szállított vagy értékesített tej- vagy tejjel egyenértékű termékmennyiséget [...]

[...]”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-231/09. sz. ügy

26 A C-231/09. sz. ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő két eljárást érint, az egyiket T. Aissen, a másikat pedig

H. Rohaan indította, akik mindketten olyan tejtermelők, akik a 2004/2005-ös, tizenkét hónapos időszak során tejet szállítottak. Ezen időszak során mindketten átvettek egy olyan tejtermelő üzemet, amelyhez az üzemmel együtt rájuk szintén átruházott referenciamennyiség is tartozott, melyet azonban a korábbi üzemtulajdonos az említett időszak során részben már felhasznált.

27 Mind T. Aissen, mind H. Rohaan kérelmezte az illetékes hatóságnál annak igazolását, hogy a korábbi üzemtulajdonos referenciamennyisége rájuk teljes egészében átszállt. E hatóság mind T. Aissen, mind H. Rohaan számára kiállított ilyen igazolást, de feltüntette abban, hogy a tizenkét hónapos időszak során való átruházás esetén a tejüzemnek meg kell adnia az új üzemtulajdonos számára a fennmaradó szállítási referenciamennyiséget, melynek tekintetében figyelembe kell venni az ezen időszak során a korábbi üzemtulajdonos által már leszállított mennyiséget.

28 A Hauptzollamt Oldenburg ezen igazolások, valamint az érintett tejüzem által szolgáltatott információk alapján újra kiszámította T. Aissen és H. Rohaan referenciamennyiségeit, és a 2004/2005-ös időszak vonatkozásában a számukra átruházott referenciamennyiségnek csak azt az részét osztotta ki, amely után a korábbi üzemtulajdonos nem szállított tejet, a másik részt pedig ugyanezen időszak vonatkozásában a korábbi üzemtulajdonosnak hagyta meg.

29 Mivel mind T. Aissen, mind H. Rohaan túllépte a szállításaira vonatkozóan meghatározott referenciamennyiségeket, a Hauptzollamt Oldenburg mindkettejükkel szemben illetékfizetési kötelezettséget állapított meg.

30 A Hauptzollamt Oldenburg az illetékfizetési kötelezettség megállapításakor alkalmazta a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt újrakiosztását. Az újrakiosztás során sem T. Aissen, sem H. Rohaan esetében nem vette figyelembe az

érintett időszak során átvett üzemhez tartozó referenciamennyiségnek azt a részét, amelyet a korábbi üzemtulajdonos már felhasznált.

31 T. Aissen és H. Rohaan keresetet indított az őket érintő, illetékfizetési kötelezettséget megállapító határozat ellen.

32 A Finanzgericht Hamburg (hamburgi pénzügyi bíróság) az említett kereseteknek helyt adott, mivel úgy vélte, hogy a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztása során az ily módon átvett üzemhez tartozó teljes referenciamennyiséget kell figyelembe venni az új üzemtulajdonos javára, a korábbi üzemtulajdonos által már teljesített tejszállításokat pedig nem kell figyelembe venni.

33 A Hauptzollamt Oldenburg a Bundesfinanzhof (szövetségi pénzügyi bíróság) előtt felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

34 Az utóbbi bíróság álláspontja szerint az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontjából az következik, hogy a referenciamennyiségnek a tizenkét hónapos időszak alatt való átruházását, értékesítését, átszámítását vagy ideiglenes újrafelosztását figyelembe kell venni a tizenkét hónapos időszak lejártát követő, arra vonatkozó vizsgálat során, hogy a termelő a szállítási jogához képest több tejet szállított-e illetékmentesen, vagy sem. Ezt a jogot kimerítik, ha élnek vele. Az egyszer már kihasznált referenciamennyiség átruházása tehát, bármilyen jogi összefüggésben alkalmazzák is, nem éleszti újra az illetékmentes tejszállításra vonatkozó jogot az érintett tizenkét hónapos időszakban.

35 A Bundesfinanzhof azonban úgy véli, hogy felvethető a referenciamennyiségnek mint absztrakt jognak a gondolata. E tekintetben az uniós jog nem írja elő második referenciamennyiség rögzítését, illetve számítását a tizenkét hónapos időszak alatt bekövetkező üzemátruházás esetére, ehelyett mindig csak egyetlen referenciamennyiségről rendelkezik, amellyel kezdetben valóban az egyik, majd egy másik termelő élhet, ez utóbbi csak annyiban, amennyiben az első termelő tejszállítása még nem merítette azt ki. Nem tűnik úgy tehát, hogy a referenciamennyiséget az egymást követő termelők között bármely módszer alapján fel kell osztani.

36 A nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztása keretében tehát az üzemnek a tizenkét hónapos időszak során történő átruházása esetében elképzelhető lenne az ezen időszak végén az új üzemtulajdonos rendelkezésére álló teljes egyéni referenciamennyiség figyelembevétele, még akkor is, ha ez az új üzemtulajdonos soha nem rendelkezett a teljes jogosultsággal e tejmennyiségnek az illetékmentes szállítására.

37 Ezzel szemben a Bundesfinanzhof nem zárja ki, hogy – különösen az olyan, spekulatív átruházások kockázata miatt, amelyeket esetlegesen kizárólag abból a célból hajtanak végre, hogy egyes személyek a nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztása keretében kedvezőbb helyzetbe kerülhessenek – ellentétes lehet az uniós jog szellemével és betűjével, illetve a tejpiac szervezésének általános elveivel az, ha fogalmilag különbséget tesznek az egyéni referenciamennyiség kihasználása és az újrakiosztás keretei között az ugyanezen referenciamennyiségnek az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontja szerinti „rendelkezésre álló referenciamennyiségként" való figyelembevétele között.

38 E körülmények között a Bundesfinanzhof úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a[z uniós] jogot, különösen az [1788/2003] rendelet 5. cikkének k) pontját, hogy valamely termelő azon tizenkét hónapos időszakra

vonatkozó referenciamennyisége, amely időszakban mezőgazdasági üzemet vesz át egy másik termelőtől, nem tartalmazza azt a mennyiséget, amelyre az érintett tizenkét hónapos időszakban a mezőgazdasági üzem átruházása előtt a másik termelő már szállított tejet?

2) Ellentétes-e az [uniós] jogszabályokkal, illetve a tej- és tejtermékpiac közös szervezésének általános elveivel az a tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy az 1788/2003/EK rendelet 10. cikkének (3) bekezdése szerinti, a nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének a túlszállítások[at teljesítő termelők között] való [újrakiosztása] keretében az első kérdés alapjául szolgáló esetben a mezőgazdasági üzemet a tizenkét hónapos időszak alatt átvevő termelő a referenciamennyiség másik termelő által leszállított részével is részt vegyen a fel nem használt rész odaítélésében?"

A C-230/09. sz. ügy

39 A német jog szerinti polgári jogi társaság, a Kurt und Thomas Etling in GbR tejet termel. A 2004/2005-ös tejipari évre vonatkozóan e társaságnak 553 678 kg szállítására osztottak ki referenciamennyiséget, különösen arra tekintettel, hogy a szállítási referenciamennyiség egy részét – 50 000 kg mértékben – 2000 óta bérbe adta. A bérleti szerződést 2005 februárja folyamán felmondták, így a referenciamennyiség e része az említett társaságra 2005. március 1-jén átszállt.

40 Az említett társaság kérelmére az illetékes mezőgazdasági hatóság igazolást állított ki arról, hogy az 50 000 kg szállításához kapcsolódó referenciamennyiség 2005. március 1-jén a társaságra átszállt, az igazolásban ugyanakkor közölte, hogy a 2004/2005-ös,

tizenkét hónapos időszakra e referenciamennyiségnek csak a még fel nem használt része használható, és ezt részt a tejüzem határozza meg.

41 A korábbi bérlő a bérlet felmondását megelőzően már leszállított 50 000 kg tejet az említett, tizenkét hónapos időszak vonatkozásában. A fent említett igazolás, valamint a tejüzem által szolgáltatott információk alapján a Hauptzollamt Koblenz – főként a fizetendő illeték megállapítása végett – újraszámolta a Kurt und Thomas Etling in GbR, valamint az említett bérlő szállításaira jutó referenciamennyiséget, és megállapította, hogy mivel az utóbbi teljes mértékben kimerítette az átruházott referenciamennyiséget, azt az említett tizenkét hónapos időszakra vonatkozóan a bérlő, és nem a Kurt und Thomas Etling in GbR javára kell nyilvántartásba venni.

42 A Hauptzollamt Koblenz a tejtámogatás számítása végett e társaság számára igazolást állított ki, amelyben nem vette figyelembe a korábban bérbe adott referenciamennyiség visszavételét, így abban 553 678 kg referenciamennyiség került feltüntetésre.

43 A Kurt und Thomas Etling in GbR azt követően, hogy az említett igazolással szembeni kifogása elutasításra került, keresetet indított a Finanzgericht Rheinland-Pfalz (Rajna-vidék–Pfalz pénzügyi bírósága) előtt, amelynek e bíróság helyt adott, megállapítva, hogy az alapügyet jellemző körülmények között az ilyen támogatásnak az 1782/2003 rendelet alapján történő megszerzése nem függ a bérlő által esetlegesen teljesített szállításoktól.

44 A Hauptzollamt Koblenz e határozattal szemben a Bundesfinanzhof előtt felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

45 Az utóbbi bíróság úgy véli, hogy az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdése keretében, amely azt írja elő, hogy a tejtámogatás kiszámítása főként a mezőgazdasági üzem rendelkezésére álló, támogatásra jogosító egyéni referenciamennyiség alapján történik, az egyéni referenciamennyiségnek a tizenkét hónapos időszak során történő átruházása esetén elképzelhető az említett támogatásnak az azon teljes egyéni referenciamennyiség alapján történő kiosztása, amely az ezen időszak végén az átruházott referenciamennyiség átvevőjének a rendelkezésére áll, még akkor is, ha az utóbbi abból soha nem tudta felhasználni az illetékmentes tejszállításra vonatkozó teljes jogot.

46 A Bundesfinanzhof azonban nem zárja ki, hogy ellentétes lehet az uniós jog szellemével és betűjével, illetve a tejpiac szervezésének általános elveivel az, ha fogalmilag különbséget tesznek az egyéni referenciamennyiség kihasználása és a tejtámogatás kiszámítása keretében ugyanezen referenciamennyiségnek az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontja szerinti „rendelkezésre álló referenciamennyiségként" való figyelembevétele között.

47 E körülmények között a Bundesfinanzhof úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a[z uniós] jogot, különösen az [1788/2003] rendelet 5. cikkének k) pontját, hogy egy termelő azon tizenkét hónapos időszakra vonatkozó referenciamennyisége, amely időszak alatt rá egy másik termelő referenciamennyiséget ruház át, nem tartalmazza [az átruházott referenciamennyiségnek] azt a [részét], amelyre az érintett tizenkét hónapos időszakban a másik, [előbbi] termelő már szállított tejet?"

48 A Bíróság elnöke 2009. augusztus 6-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-230/09. és C-231/09. sz. ügyek egyesítését.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

49 Az 1788/2003 rendelet előírta az egyéni referenciamennyiségek vagy azok részei termelők közti átruházásának a különböző eseteit. E tekintetben a jogalkotó úgy vélte, hogy célszerű egyrészt kivételeket előírni azon elv alól, mely szerint a mezőgazdasági üzemhez tartozó referenciamennyiség az üzemmel együtt átszáll, és másrészt fenntartani olyan átmeneti átruházási vagy újrakiosztási mechanizmusokat, amelyek annak az egyes termelők részére történő lehetővé tételét célozzák, hogy a nemzeti referenciamennyiségek korlátai között növelhessék az adott tizenkét hónapos időszakra vonatkozó, illetékmentesen forgalmazott tejmennyiséget. Különösen ilyen mechanizmusnak minősült az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt mechanizmus, amely lehetővé tette a nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének az olyan termelők közti újrakiosztását, akik a tizenkét hónapos időszak során túlszállítást végeztek.

50 Ez a rendelet ezenfelül a 17. és 18. cikkében a referenciamennyiségek olyan átruházásait írta elő, amelyek – bár az említett időszak során vagy annak kezdetén történtek – a termelő referenciamennyiségét általában az említett időszak végét követően is érintették. Ezen átruházások tekintetében az 1788/2003 rendelet általános szerkezetéből, és a strukturális többlettel jellemezhető tejpiacon fennálló kínálat és kereslet közötti egyensúlynak a tejtermelés korlátozása útján történő visszaállítására irányuló célból, mely elérésének a biztosítására a rendelet irányul, valamint a rendelet (10) preambulumbekezdésében és 6. cikkének (5) bekezdésében megfogalmazott azon elvből, mely szerint a tagállamok által a termelőkre kiosztott mennyiségek, és a tagállamok által a nemzeti tartaléknak kiosztott mennyiségek összege nem haladhatja meg a nemzeti referenciamennyiséget, az következik, hogy az ilyen átruházás tárgyát

képező egyéni referenciamennyiség az átvevő termelő számára ugyanezen időszak vonatkozásában a tej illetékmentes forgalmazását csak abban a mértékben teheti lehetővé, amelyben e referenciamennyiség korábbi jogosultja azt nem használta fel.

A C-231/09. sz. ügyben előterjesztett két kérdésről

51 A C-231/09. sz. ügyben előterjesztett két kérdésével, amelyet elsőként és együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróságtól lényegében azt kérdezi, hogy milyen feltételek mellett határozható meg a túlszállító termelőnek az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt, a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt része újrakiosztásában való részvétele, ha e termelő a releváns tizenkét hónapos időszak során olyan mezőgazdasági üzemet vett át, amelyhez egyéni referenciamennyiség tartozik, és amelyben ugyanezen időszak vonatkozásában az azt korábban üzemeltető termelő már termelt és szállított tejet.

52 Először is meg kell állapítani, hogy az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése a tagállamoknak választási lehetőséget tartott fenn arra vonatkozóan, hogy alkalmazzák-e, vagy sem a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének a túlszállító termelők részére történő újrakiosztását azelőtt, hogy az ugyanezen rendelkezés a) vagy b) pontjában meghatározott módszerek szerint megállapítanák az egyes, említett termelőknek a releváns tizenkét hónapos időszakra vonatkozó, illetékfizetéshez való hozzájárulását.

53 Fontos továbbá megjegyezni, hogy a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt része újrakiosztására, valamint a termelők illetékfizetéshez való hozzájárulásának a megállapítására vonatkozó műveletek két különböző műveletet

képeznek, még akkor is, ha összekapcsolódnak, mivel az első a másodiknak fakultatív előzménye, és befolyásolja annak eredményét.

54 Ezenfelül magából az 1788/2003 rendelet 10. cikke (3) bekezdésének a szövegéből következik, hogy az ezen rendelkezés a) és b) pontjában előírt módszerek csak a termelők illetékfizetéshez való hozzájárulásának a megállapítását érintő műveletre vonatkoznak.

55 Következésképpen az Európai Bizottság álláspontjával ellentétben az 1788/2003 rendelet 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt, a „rendelkezésre álló referenciamennyiségek túllépésére" vonatkozó kritérium nem vonatkozik a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének az újrakiosztását érintő műveletre.

56 Mindenestre a rendelkezésre álló referenciamennyiség, amelyet az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontja határoz meg, ezen újrakiosztás tekintetében nem lehet kritérium. Ebből a meghatározásból ugyanis az következik, hogy e mennyiséget többek közt „az e rendelet szerinti valamennyi ideiglenes újrafelosztást figyelembe véve" számítják ki, amelyeknek részét képezi az említett rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt újrakiosztás. Az említett 5. cikk k) pontja értelmében vett, rendelkezésre álló referenciamennyiség tehát csak ezen újrakiosztást követően ismert, amennyiben arra sor került.

57 Meg kell vizsgálni ezzel szemben azt, hogy az említett 10. cikk (3) bekezdésében előírt más kritériumok alkalmazandók-e abban az esetben, ha a tagállam az ilyen újrakiosztás mellett dönt.

58 E tekintetben e rendelkezés német, francia, portugál és szlovén nyelvű változatában a jogalkotó a „Neuzuweisung […], die proportional zu den Referenzmengen der einzelnen Erzeuger oder nach objektiven, von den Mitgliedstaaten festzulegenden

Kriterien erfolgt" („újrakiosztás, amely az egyes termelők referenciamennyiségeivel arányban, vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján történik") fordulatot, az „après réallocation ou non, proportionnellement aux quantités de référence individuelles de chaque producteur ou selon des critères objectifs à fixer par les États membres, de la partie inutilisée de la quantité de référence nationale affectée aux livraisons" („a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének az egyes termelők egyéni referenciamennyiségeivel arányos, vagy a tagállamok által meghatározott objektív kritériumok alapján történő esetleges újrakiosztását követően") fordulatot, az „após eventual reatribuição – proporcionalmente às quantidades de referência individuais de cada produtor ou de acordo com critérios objectivos a definir pelos Estados-Membros – da parte não utilizada da quantidade de referência nacional afectada às entregas" („a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének az egyes termelők egyéni referenciamennyiségeivel arányos, vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján történő esetleges újrakiosztását követően") fordulatot, illetve a „porazdeljen ali ne, v sorazmerju z individualnimi referenčnimi količinami vsakega proizvajalca ali skladno z objektivnimi merili, ki jih določijo države članice" („az egyes termelők egyéni referenciamennyiségeivel arányos, vagy a tagállamok által meghatározott objektív kritériumok alapján történő esetleges újrakiosztását követően") fordulatot használta.

59 Az 1788/2003 rendelet egyéb nyelvi változataiból, mint például a bolgár, az angol és a holland nyelvű változatból ugyanakkor az tűnik ki, hogy a rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében alkalmazott „az egyes termelők (egyéni) referenciamennyiségeivel arányos, vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján" fordulat nem a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének az esetleges újrakiosztására, hanem a termelők illetékfizetéshez való hozzájárulásának a megállapítására vonatkozik.

60 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben (lásd a C-187/07. sz. Endendijk-ügyben 2008. április 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-2115. o.] 23. pontját, valamint a C-239/07. sz., Sabatauskas és társai

ügyben 2008. október 9-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-7523. o.] 38. pontját). Másrészt valamely uniós jogi jogszabály eltérő nyelvi változatait egységesen kell értelmezni; és ezért – amennyiben a változatok eltérnek egymástól – az érintett rendelkezést azon szabályozás általános rendszerének és céljának figyelembevételével kell értelmezni, amelynek e rendelkezés részét képezi (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Endendijk-ügyben hozott ítélet 24. pontját, valamint a C-340/08. sz., M és társai ügyben 2010. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-3913. o.] 44. pontját).

61 E tekintetben fontos megállapítani először is azt, hogy amint az 1788/2003 rendelet (14) preambulumbekezdéséből kitűnik, a jogalkotó bizonyos rugalmasságot kívánt bevezetni a tej- és tejtermékágazat illetékrendszerének irányításába annak a tagállamok számára történő engedélyezésével, hogy az egy-egy időszak végén fel nem használt referenciamennyiségeket újra kiosszák.

62 Ugyanakkor nem tűnik úgy, hogy e lehetőség a korábban fennálló rendszerhez képest újítás lett volna, vagy hogy a jogalkotó ezzel annak jelentős módosítását vezette volna be.

63 Ellenkezőleg, a 3950/92 rendelet hetedik preambulumbekezdése, amelynek az 1788/2003 rendelet a helyébe lépett, már kimondta, hogy „a rendszer irányítása meglehetősen rugalmas formájának a fenntartása érdekében elő kell írni az azonos természetű egyéni referenciamennyiségek túllépésének a tagállamon belüli kiegyenlítését"[nem hivatalos fordítás]. Ugyanezen logika alapján a 3950/92 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének második albekezdése, amelynek ezt követően az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése felelt meg, azt írta elő, hogy „[a] tagállamok döntése szerint a termelőknek az illetékfizetéshez való hozzájárulását a fel nem használt referenciamennyiségek esetleges újrakiosztását követően, vagy felvásárlói szinten, azon túllépések szerint kell megállapítani, amelyek a fel nem használt referenciamennyiségeknek az egyes termelők rendelkezésére álló referenciamennyiségekkel arányosan

történő kiosztását követően fennmaradnak, vagy nemzeti szinten, az egyes termelők rendelkezésére álló referenciamennyiségek túllépése alapján"[nem hivatalos fordítás].

64 Márpedig az utóbbi rendelkezés valamennyi nyelvi változatából egyértelműen kitűnik, hogy a fel nem használt referenciamennyiségek szétosztása, azaz e mennyiségek újrakiosztása volt az, amit „az egyes termelők rendelkezésére álló referenciamennyiségekkel arányosan" kellett elvégezni, és a termelők illetékfizetéshez való hozzájárulása volt az, amelyet az egyes termelők rendelkezésére álló referenciamennyiségek túllépése szerint kellett megállapítani.

65 Másodszor meg kell állapítani, hogy ha az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdését úgy kellene értelmezni, hogy „az egyes termelők (egyéni) referenciamennyiségeivel arányosan, vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján" fordulat a termelők illetékfizetéshez való hozzájárulásának a megállapítására vonatkozik, az e megfogalmazásban foglalt kritériumok hozzáadódnának az említett 10. cikk (3) bekezdésének a) pontjában foglalt, ezen kritériumhoz: „annak az összegnek az alapján, amellyel az egyes termelők referenciamennyiségüket túllépték", amely legalábbis szükségtelenül bonyolítaná az illetékrendszer alkalmazását.

66 A fentiekből következően az említett fordulatban foglalt kritériumok a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztására vonatkoznak.

67 E kritériumok pontos terjedelmét illetően meg kell állapítani, hogy az 1788/2003 rendelet 10. cikke (3) bekezdésének német változata a „Referenzmengen" (referenciamennyiségek) kifejezést használta.

68 Amint a jelen ítélet 60. pontja arra emlékeztet, egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául.

69 Márpedig meg kell állapítani, hogy az említett 10. cikk (3) bekezdésének a német nyelvűn kívüli egyéb nyelvi változatai az „egyéni referenciamennyiség" kifejezést használják, amelyet az 1788/2003 rendelet 5. cikkének j) pontja úgy határoz meg, hogy az „egy termelő referenciamennyisége bármely tizenkét hónapos időszakban április 1-jén".

70 E körülmények között – amint arra a Hauptzollamt Koblenz és a Hauptzollamt Oldenburg rámutat – az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztását az egyes túlszállító termelők egyéni referenciamennyiségének – azaz az adott tizenkét hónapos időszakban április 1-jén megállapított egyéni referenciamennyiségének – arányában vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján kell elvégezni.

71 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság a MilchAbgV 14. §-a (1) bekezdésének elfogadásával az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt azon alternatívával kívánt-e élni, amely szerint ezt az újrakiosztást az egyes túlszállító termelők egyéni referenciamennyiségeinek arányában kell elvégezni, vagy e tagállam arra törekedett az e rendelkezésben szintén előírt, az említett újrakiosztásra vonatkozó egyéb objektív kritériumok meghatározását érintő alternatívát választva, hogy az ilyen termelő számára, akire az adott tizenkét hónapos időszak folyamán olyan referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan ugyanezen időszak során a korábban azzal rendelkező termelő már termelt és szállított tejet, lehetővé tegye, hogy az említett újrakiosztásban részt vegyen oly módon, hogy e referenciamennyiség egy részét vagy teljes egészét figyelembe veszik.

72 Amennyiben a Németországi Szövetségi Köztársaság az első megoldást választotta, meg kell állapítani, hogy az „egyéni referenciamennyiségnek” az 1788/2003 rendelet 5. cikkének j) pontjában meghatározott fogalma – tekintettel arra, hogy utal az adott tizenkét hónapos időszak kezdetének időpontjára – mindenestre nem teszi lehetővé az ezen időszak során történő referenciamennyiség-átruházások figyelembevételét.

73 Amennyiben a Németországi Szövetségi Köztársaság a második megoldást választotta, meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó, azáltal hogy előírta a tagállamok azon lehetőségét, hogy a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztására vonatkozóan az egyéni referenciamennyiségre vonatkozón kívüli, más objektív kritériumokat írjanak elő, a tagállamok számára meglehetősen széles mozgásteret hagyott e tekintetben. Továbbra is igaz azonban, hogy a tagállamok nem voltak jogosultak e tekintetben bármely típusú kritériumot alkalmazni.

74 A tagállamok ugyanis abban az esetben, ha az uniós szabályozás végrehajtására vonatkozó intézkedéseket fogadnak el, kötelesek a diszkrecionális jogkörük gyakorlása során tiszteletben tartani különösen az uniós jog általános elveit (lásd ebben az értelemben a C-313/99. sz., Mulligan és társai ügyben 2002. június 20-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-5719. o.] 35. pontját, és a C-495/00. sz., Azienda Agricola Giorgio, Giovanni és Luciano Visentin és társai ügyben 2004. március 25-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-2993. o.] 40. pontját), ezek között a jogbiztonságnak, a bizalomvédelemnek, az arányosságnak, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmának az elvét. Az ilyen végrehajtási intézkedések tekintetében továbbá tiszteletben kell tartani az olyan alapjogokat, mint a tulajdonhoz való jog (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Mulligan és társai ügyben hozott ítélet 36. pontját).

75 Tekintettel továbbá arra, hogy az alapügyben alkalmazandóhoz hasonló nemzeti szabályozás elfogadása a közös agrárpolitika keretébe illeszkedik, az ilyen szabályozás nem határozható meg és nem alkalmazható oly módon, hogy veszélyeztesse az említett politika által követett célokat és konkrétabban a tejágazat piacainak közös

szervezése által követett célokat (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Mulligan és társai ügyben hozott ítélet 33. pontját). Ezzel kapcsolatban különösen az 1788/2003 rendelet által előírt, az illetékrendszer működésére vonatkozó elvekre kell hivatkozni, beleértve a referenciamennyiségek átruházására vonatkozó elveket is.

76 E tekintetben bár a jelen ítélet 50. pontjában említett azon elv, amely szerint a tagállamok által a termelőkre kiosztott mennyiségek, és a tagállamok által a nemzeti tartaléknak kiosztott mennyiségek összege nem haladhatja meg a nemzeti referenciamennyiséget, érinti az olyan termelőnek az illetékmentes tejszállításhoz való jogát, akire már részben vagy teljes mértékben felhasznált egyéni referenciamennyiséget ruháztak át, ez az elv nem lehet kihatással az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) cikkében előírt újrakiosztási műveletre. Mivel ugyanis ennek a műveletnek kizárólag az a célja, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy a tizenkét hónapos időszak végén a túlszállító termelők között szétoszthassák a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részét, annak nincs semmilyen befolyása az említett, fel nem használt rész mértékére, és ezért nem érintheti az egyrészről az egyéni referenciamennyiségek és az érintett tagállamok által a nemzeti tartaléknak kiosztott referenciamennyiségek összege, és másrészről a nemzeti referenciamennyiség közötti egyenlőséget.

77 Következésképpen a tagállamok az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt lehetőség kihasználása keretében jogosultak voltak „objektív kritériumok" meghatározására, és annak az e termelők számára történő lehetővé tételére, hogy amennyiben a részükre az adott tizenkét hónapos időszak folyamán olyan referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan az azzal korábban rendelkező termelő ugyanezen időszak során már szállított tejet, részt vehessenek az említett újrakiosztásban oly módon, hogy e referenciamennyiség egy részét vagy teljes egészét figyelembe veszik, feltéve hogy e szabályozás a jelen ítélet 74. és 75. pontjában említett egyéb követelményeket tiszteletben tartja.

78 A tagállamoknak azonban ügyelniük kell arra, hogy az ilyen szabályozást oly módon állapítsák meg, hogy az ne eredményezzen olyan átruházásokat, amelyek az 1788/2003 rendeletben előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére kizárólag azt célozzák, hogy egyes, túlszállító termelők a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztásakor kedvezőbb helyzetbe kerülhessenek. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy az uniós szabályozás alkalmazását nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy az fedezhesse a gazdasági szereplők visszaélésszerű magatartását (lásd ebben az értelemben a C-206/94. sz. Paletta-ügyben 1996. május 2-án hozott ítélet (EBHT 1996., I-2357. o.) 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-110/99. sz. Emsland-Stärke ügyben 2000. december 14-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-11569. o.] 51. pontját).

79 A fenti megfontolások összességére tekintettel a C-231/09. sz. ügyben előterjesztett kérdésekre a következőképpen kell válaszolni:

– Az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztását az egyes túlszállító termelők egyéni referenciamennyiségének – azaz az adott tizenkét hónapos időszakban április 1-jén megállapított egyéni referenciamennyiségének – arányában, vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján kell elvégezni. Az egyéni referenciamennyiségnek az e rendelkezésben alkalmazott fogalma nem teszi lehetővé az ezen időszak során történő referenciamennyiség-átruházások figyelembevételét.

– Az olyan nemzeti szabályozásnak, amely kihasználja az 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt, a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztására vonatkozó objektív kritériumok előírásának a lehetőségét, tiszteletben kell tartania különösen az uniós jog általános elveit, valamint a közös agrárpolitika – és konkrétabban a tejágazat piacainak közös szervezése – által követett célokat.

– E célokkal nem ellentétes az e lehetőség kihasználása keretében elfogadott olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a túlszállító termelők számára, hogy amennyiben a részükre az adott tizenkét hónapos időszak folyamán az 1788/2003 rendelet rendelkezései szerint olyan egyéni referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan az azzal korábban rendelkező termelő ugyanezen időszak során már szállított tejet, részt vehessenek ezen újrakiosztásban oly módon, hogy e referenciamennyiség egy részét vagy teljes egészét figyelembe veszik. A tagállamoknak azonban ügyelniük kell arra, hogy az ilyen szabályozás ne eredményezzen olyan átruházásokat, amelyek az e rendeletben előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére kizárólag azt célozzák, hogy egyes, túlszállító termelők ezen újrakiosztáskor kedvezőbb helyzetbe kerülhessenek.

A C-230/09. sz. ügyben előterjesztett kérdésről

80 A C-230/09. sz. ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapjogvita ebben az ügyben annak a referenciamennyiségnek a meghatározását érinti, amelynek alapján a Kurt und Thomas Etling in GbR számára nyújtott tejtámogatás összegét kellett meghatározni. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság az 1788/2003 rendelet 5. cikke k) pontjának az értelmezését csak ezért kéri, mivel úgy véli, hogy az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdése, amely e támogatás kiszámítását az alapügy tényállásának időpontjában szabályozta, az említett számítás tekintetében az említett 5. cikk k) pontjára utalt.

81 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság kérdését úgy kell érteni, hogy e bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdésében foglalt „az adott mezőgazdasági üzem rendelkezésére álló, támogatásra jogosító egyéni referenciamennyiség" kifejezést úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely termelőre az adott tizenkét hónapos időszak során olyan referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan annak korábbi jogosultja ugyanezen időszak során

már szállított tejet, ez a kifejezés magában foglalja az említett referenciamennyiséget is.

82 Először is meg kell vizsgálni, hogy helyes-e az az előfeltevés, mely szerint az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdése a „rendelkezésre álló referenciamennyiségnek" az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontjában meghatározott fogalmára utalt.

83 Amint azt mind a Bizottság az írásbeli beadványaiban, mind pedig a főtanácsnok az indítványának a 19. és 20. pontjában megállapította, az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdése nem pontosan az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontjában meghatározott „rendelkezésre álló referenciamennyiség" kifejezést alkalmazta. Továbbra is igaz azonban, hogy mivel az említett 95. cikk (1) bekezdése használta az „egyéni referenciamennyiség" kifejezést, a „mezőgazdasági üzem rendelkezésére álló" fordulat alkalmazása felesleges lett volna, ha a jogalkotó az „egyéni referenciamennyiségnek" az 1788/2003 rendelet 5. cikkének j) pontjában említett fogalmára kívánt volna utalni.

84 Ezenfelül az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy az 1788/2003 rendelet 16. cikkével összhangban az érintett naptári év március 31-én ideiglenes átruházás hatálya alatt álló egyéni referenciamennyiségek az átruházás kedvezményezettjének mezőgazdasági üzeme számára rendelkezésre álló egyéni referenciamennyiségnek minősülnek. A támogatás számítása tekintetében tehát a tejtámogatásban esetlegesen részesülő termelő ezen időpontban fennálló helyzetét kell értékelni.

85 Márpedig a „rendelkezésre álló referenciamennyiség" az, amelyet az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontja értelmében az említett időpont alapulvételével kell meghatározni.

86 E megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy az 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdésében a jogalkotó valóban a „rendelkezésre álló referenciamennyiségnek” az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontjában meghatározott fogalmára utalt.

87 Ezt követően meg kell vizsgálni, hogy amennyiben valamely termelőre az adott tizenkét hónapos időszak során olyan referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan annak korábbi jogosultja ugyanezen időszak során már szállított tejet, az említett kifejezés magában foglalja-e ezen utóbbi referenciamennyiséget is.

88 A „rendelkezésre álló referenciamennyiségnek” az 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontjában meghatározott fogalma szerint az „a termelők részére abban a tizenkét hónapos időszakban a március 31-én rendelkezésre álló referenciamennyiség, amelyre az illetéket kiszámították, figyelembe véve az [e] rendelet szerinti valamennyi olyan átruházást, értékesítést, átszámítást és ideiglenes újrafelosztást, amelyre az adott tizenkét hónapos időszak alatt sor került”. A fogalom tehát az említett rendelet rendszerében különleges szerepet játszik, és következésképpen az e kontextuson kívül nem értelmezhető.

89 Az 1788/2003 rendelet (5) preambulumbekezdésének szövegéből, valamint annak 4. cikke második bekezdéséből és 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjából ugyanis az következik, hogy e referenciamennyiség kizárólag a termelők esetleges túlszállításai – és következésképpen az illeték összege – meghatározásának az alapjául szolgál, mivel a „rendelkezésre álló referenciamennyiség” kifejezést e rendelet semmilyen más rendelkezése nem használja.

90 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ha átruházás esetén egy egyéni referenciamennyiséget vagy annak akár egy részét a termelő a tizenkét hónapos időszak során illetékmentes tejszállításra használhatná, és ezt követően az átvevő termelő e mennyiséget szintén használhatná oly módon, hogy azt figyelembe vennék a rendelkezésre álló referenciamennyisége keretében, és ugyanezen időszak tekintetében a

túlszállítását így csökkenthetné, ugyanazt a referenciamennyiséget ugyanazon tizenkét hónapos időszak vonatkozásában kétszer használnák fel, ami ellentétes lenne a jelen ítélet 50. pontjában említett és 76. pontjában felidézett azon elvvel, amely szerint a tagállamok által a termelőkre kiosztott mennyiségek és a nemzeti tartaléknak kiosztott mennyiségek összege nem haladhatja meg a nemzeti referenciamennyiséget.

91 Ez a megoldás összhangban áll az 1782/2003 rendelet általános céljával is, mivel elhárítja annak a kockázatát, hogy a tejtámogatást ugyanazon időszak vonatkozásában két különböző termelőnek ugyanazon rendelkezésre álló referenciamennyiség alapján nyújtsák.

92 Következésképpen a rendelkezésre álló referenciamennyiség fogalma nem választható el a termelők által történő felhasználásától, és így nem tartozhat bele az olyan átruházott egyéni referenciamennyiség – vagy annak egy része –, amelyet már más termelő ugyanazon tizenkét hónapos időszak során felhasznált.

93 Következésképpen a fenti megfontolásokra tekintettel a C-230/09. sz. ügyben előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az „adott mezőgazdasági üzem rendelkezésére álló, támogatásra jogosító egyéni referenciamennyiségnek” a 1782/2003 rendelet 95. cikkének (1) bekezdésében foglalt fogalmát, amely megfelel a „rendelkezésre álló referenciamennyiség” 1788/2003 rendelet 5. cikkének k) pontjában meghatározott fogalmának, úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely termelőre az adott tizenkét hónapos időszak során olyan referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan annak átruházója ugyanezen időszak során már szállított tejet, ez a fogalom az átvevő tekintetében nem foglalja magában az átruházott referenciamennyiség azon részét, amelyre vonatkozóan az átruházó már szállított tejet illetékmentesen.

A költségekről

94 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A 2004. december 22-i 2217/2004/EK tanácsi rendelettel módosított, a tej- és tejtermékágazatban illeték megállapításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1788/2003/EK tanácsi rendelet 10. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztását az egyes túlszállító termelők egyéni referenciamennyiségének – azaz, az adott tizenkét hónapos időszakban április 1-jén megállapított egyéni referenciamennyiségének – arányában, vagy a tagállamok által meghatározandó objektív kritériumok alapján kell elvégezni. Az egyéni referenciamennyiségnek az e rendelkezésben alkalmazott fogalma nem teszi lehetővé az ezen időszak során történő referenciamennyiség-átruházások figyelembevételét.

2) Az olyan nemzeti szabályozásnak, amely kihasználja a 2217/2004 rendelettel módosított 1788/2003 rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében előírt, a szállításokra juttatott nemzeti referenciamennyiség fel nem használt részének újrakiosztására vonatkozó objektív kritériumok előírásának a lehetőségét,

tiszteletben kell tartania különösen az uniós jog általános elveit, valamint a közös agrárpolitika – és konkrétabban a tejágazat piacainak közös szervezése – által követett célokat.

3) E célokkal nem ellentétes az e lehetőség kihasználása keretében elfogadott olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a túlszállító termelők számára, hogy amennyiben a részükre az adott tizenkét hónapos időszak folyamán a 2217/2004 rendelettel módosított 1788/2003 rendelet rendelkezései szerint olyan egyéni referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan az azzal korábban rendelkező termelő ugyanezen időszak során már termelt és szállított tejet, részt vehessenek ezen újrakiosztásban oly módon, hogy e referenciamennyiség egy részét vagy teljes egészét figyelembe veszik. A tagállamoknak azonban ügyelniük kell arra, hogy az ilyen szabályozás ne eredményezzen olyan átruházásokat, amelyek az e rendeletben előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére kizárólag azt célozzák, hogy egyes, túlszállító termelők ezen újrakiosztáskor kedvezőbb helyzetbe kerülhessenek.

4) Az „adott mezőgazdasági üzem rendelkezésére álló, támogatásra jogosító egyéni referenciamennyiségnek" a 2005. január 26-i 118/2005/EK bizottsági rendelettel módosított, a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet 95. cikkének (1) bekezdésében foglalt fogalmát, amely megfelel a „rendelkezésre álló referenciamennyiségnek" a 2217/2004 rendelettel módosított 1788/2003 rendelet 5. cikkének

k) pontjában meghatározott fogalmának, úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely termelőre az adott tizenkét hónapos időszak során olyan referenciamennyiséget ruháztak át, amelyre vonatkozóan annak átruházója ugyanezen időszak során már szállított tejet, ez a fogalom az átvevő tekintetében nem foglalja magában az átruházott referenciamennyiség azon részét, amelyre vonatkozóan az átruházó már szállított tejet illetékmentesen.

Aláírások